

zpravodaj
JH88
08_08_18

čtvrtek 9. 8. 2018 – hlavní program

17:00 a 20:15 Jiráskovo divadlo 50'

HOP-HOP – Základní umělecká škola Ostrov – Běž, chlapče, běž (**Nechci, abyste mě litovali, to je k ničemu**)

14:15, 15:30 a 21:30 Sál Josefa Čapka 30'

Malá a Velká (Děs Český Krumlov) – **Ukradená krev**

18:15 a 19:30 Sál Josefa Čapka 20'

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce v Praze 5 – **Bylo nás pět**

10:00, 16:15 a 19:45 Sokolovna 135'

Divadlo Exil Pardubice – **Kuřáčky a spasitelky**

15:20 a 22:30 Myšárna 75'

Relikty hmyzu – **[[WAR-IN-PROGRESS]]** ch2v5

22:30 Jiráskovo divadlo 75'

DIMIDIMITRI (IT) – **CHEZ DIMI**

čtvrtek 9. 8. 2018 – doprovodný program

10:00 knihovna E. Hostovského

Papírová dílnička – **Tvoření z papírových ruliček**

13:45 nám. Čs. armády 20'

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce v Praze 5 – **DIVSE**

15:00 Divadelní stan za Radnicí 45'

DS Vojan Libice n. Cidlinou – **Pohádky do Hajan** (pohádka pro děti)

18:45 Malý sál Jiráskova divadla 120'

JUDr. Jiří Srstka – seminář: **Jak se v amatérském divadle vypořádat s autorskými právy**

20:00 park A. Jiráska

koncert **Hot Sisters** (swing)

22:00 Divadelní stan za Radnicí 60'

Tamti impro Brno – **Esence**

Radost z chyb

Zažívám tady na Hronově různé radosti. Mám takový ty povrchní radosti – tříkrát denně jídlo, neomezené množství tekutin, spánkový deficit. Pak mám takový ty esteticky hlubší radosti – že někoho něco zajímá (třeba minimalismus), že mladý lidi dělají dobré divadlo (častokrát esteticky dobré) a že se nebojí dělat chyby. Ty chyby, to je asi moje největší radost letošního Hronova! Prostě radost z chyb. Pokusím se stručně vysvětlit.

S chybama v divadle se většinou nechce moc počítat. Neudělat chybu v divadle je někde na prvním, druhém místě. Existují různé postupy a pomůcky, jak se chybám vyhnout. Pořádně se naučím text, budu vědět, co přesně chci sdělit, divadelní strukturu vytvořím tak, aby všechny její části vždycky stoprocentně fungovaly... A když to všechno dodržím, splním a budu se soustředit na svůj výkon, chybu (teď mluvím o té, kterou jsou schopni ovlivnit) neudělám. Jenomže, ono to s tím živým uměním není takhle jednoduché, díky Bohu!

Dílo musí nějak držet pohromadě a musí mít nějaká pravidla, ale stejně tak musí být nějak svobodně a živě naplňováno (záměrně nepíšu jen naplněno). A co si budeme povídat, někdy se holt špatně najím, špatně vyspím, mám divnej prostor, je divná teplota, divná hodina, divný diváci, divná karma. No, a teď ta zásadní otázka, nebo několik: **Není lepší tyhle všechny okolnosti prostě vzít do „hry“ i za cenu toho, že se stane chyba? Není lepší si zkoumat to dané klima v souvislosti s tím, co mám na jevišti „za úkol“ udělat? Není lepší na jevišti víc zodpovědně žít než zodpovědně hrát?**

Super objektivní odpověď na to asi nemám, jen tak nějak tuším a třeba na mladých divadlech to občas zažívám, že záleží na tom, do jaké míry chci na jevišti skutečně žít, do jaké míry jsem ochotný se o všechna pravidla v podstatě „jen“ opřít a zbytek tak nějak nechat náhodě, koňovi, karmě. Vlastně se do jisté míry přizpůsobit okolnostem, ale ne nijak povrchně, prvoplánově. Tak nějak se tomu všemu oddat, bojovat s tím, mít tu odvalu, energii, skepsi, bejt drzej, pořouchlej, svobodnej. A když se upřímně snažím teď a tady, co se může stát? Maximálně třeba trochu poruším rytmus, tempo, budu mít jinou vnitřní motivaci a nebudu vyzařovat jednoznačně a jasně, občas budu zadumanej, občas unylej, občas přexponovanej, občas trapnej, ale budu živý člověk se všemi radostmi a starostmi. To je dobrý, ne!

Mám upřímnou radost, že chyby jsou nutnou a nepostradatelnou součástí díla a rozhodně bych se jich nezříkala. Naopak: chyba je příležitost. Dělat chyby je přípustné, a dokonce zdravé, a dokonce lidské a když to tak po sobě čtu, tak to zní jako pěkně blbý hezký klišé. Na druhou stranu, inscenace založená jenom na chybách samozřejmě asi nebude to pravé ořechové. Ideální stav je notoricky známých 80:20. Pro nás fajnšmekry samozřejmě 80 chybovost: 20 jistota.

Takže bych tomu našemu divadlu přála víc radostných chyb. Mladým děkuju a přeju, aby chybovali dál. Dospělým fandím a přeju, aby se chybovat znovu naučili.

Zdeňka Brychtová

Čapkovo divadelnictví začalo u hronovské babičky

Rozhovor s teatrologem a znalcem Čapkova díla Hasanem Zahirovičem

Existuje nějaká divadelní stopa bratří Čapků v Hronově?

Vlastně ano, bratři byli prvním publikem své hronovské babičky Heleny Novotné, pro kterou byla čeština jazykem vyprávění, zvukovým přenosem. Vše, co četla, četla nahlas. Měla stejný přístup, jako by měl každý herec, a Čapkové to samozřejmě vnímali. Tady začínalo divadelnictví Josefa a Karla. Babička byla skvělou vyprávěčkou a vyprávěla příběhy o vodnících v Metuji nebo černokněžníkovi na Hejšovině. A když si vezmete Josefovou pohádku O tlustém pradědečkovi, který žil v rodinném mlýně, v její struktuře vidíme brechtovskou dramaturgii. Divadelnictví Čapků prostě začalo u hronovské babičky, obrazivost a vyprávění, potřebné pro divadelníky vznikaly v Hronově.

Potkali se někdy bratři Čapkové s divadelními ochotníky? Ať už v dětství, nebo v pozdějších letech?

Otec sourozenců doktor Antonín Čapek pomáhal ochotníkům v Úpici, takže se bratři pohybovali i v divadelním prostředí. A jako malí psali a hráli společně pro rodinu. Odtud i to, že jejich první věci v dospělosti, třeba Loupežník, vznikaly společně. V gymnaziálních dobách spolu nebyli a Karel Čapek se věnoval více studentskému časopisu než divadlu. Josef horkotěžko dokončil studia, protože nechtěl chodit do školy.

Kdy se k divadlu vrátili?

Když prodala rodina hronovský mlýn, tak se to vlastně dotklo divadelní práce bratří Čapků. Maminka bratrům rozdělila peníze z prodeje a oni se rozhodli využít finance na vzdělání a odjeli do světa. Karel do Berlína, Josef do Paříže. Pak se Karel přesunul do Paříže a tam začínají tvořit romantické prvotiny ovlivněné commedii dell'arte, zde je položen základ Loupežníka. Pobyt v Paříži ovlivnil čapkovskou tvorbu skoro na celý život.

Když vás poslouchám, tak hronovský vliv byl u Čapků obrovský.

Přesně tak, nejen divadelní, ale třeba i při tvorbě pohádek. Víc se jim Čapek věnuje v 30. letech, v době ohrožení demokracie, kdy se necítí dobře a něco nepříjemného přichází z Německa. A všimněte si, že ačkoli jde o dětské pohádky, tak třeba černokněžníku Magiášovi je doporučeno vystěhování do suchého prostředí Sahary a on se odtud už nevrátí. A v ilustraci na jeho čepici je mimo jiné i židovská hvězda. Nebo v Policejní pohádce má jedna z hlav draka typický hitlerovský knírek. V té nepěkně době Čapci přes tvorbu pohádek utekli zpět do dětství, do hronovského bezpečí, do míst, kde prožili svých deset nejlepších dětských let. Hronov pro ně znamenal vyprávění a bezpečí, teplo domova, babičku. Když Olga Scheinpflugová hrála s ochotníky v Malých Svatoňovicích Loupežníka, udělala si s Čapkem výlet do Hronova a Čapek jí hlavně ukazoval na ten mlýn, místo bezpečí a lásky.

Najdeme zmínky o Hronově přímo v Čapkově tvorbě?

Jeho vzpomínky na kraj mezi Úpou a Metují jsou obrovské a zmínky najdeme třeba v různých fejetonech. Pro mě je nejzásadnější Jiráskův nekrolog, kde Čapek vzdává hold nejen Jiráskovi, ale i rodnému kraji. Můžeme dnes říct, že tento kraj patří plným právem nejen Jiráskovi a Němcové, ale i Čapkům.

Mluvil jste o tom, že v Malých Svatoňovicích hráli Loupežníka, takže Karel Čapek měl už za svého života kontakt s ochotnickým divadlem?

Když otec Karla Čapka působil jako lázeňský lékař v Trenčianských Teplicích, tak tam Karel dokončil R.U.R a jako první tu hru hrálo ochotnické divadlo v Hradci Králové. Existuje i spousta korespondence Karla Čapka s amatérskými divadelníky. Už v době jeho života bylo

hodně her hráno ochotníky a on dokonce souhlasil s úpravami svých textů. On, který byl na to háklivý a s profesionály o úpravy textů bojoval. Ochotníkům dovolil víc než profesionálům.

Jak se vlastně bosenský teatrolog dostane k Čapkům a začne se o ně zajímat?

Magisterské studium jsem končil prací Jugoslávští spisovatelé na brněnské scéně a u doktorátu jsem si řekl, že bych z úcty k České republice a ke stipendiu, které jsem získal, měl vašemu státu něco vrátit. No a Karel Čapek byl kosmopolita a my cizinci k němu máme blízko. Nejdřív jsem si myslel, že budu psát je o Čapkovi a Bosně a Hercegovině, pak jsme se dohodli na DAMU, že udělám celou Jugoslávii. Aniž bych tušil, co to znamená, protože jsem si myslel, že počet uvedení jeho her nebyl vysoký. Jenže Čapek byl nejuváděnějším autorem. I když mezi válkami a po druhé světové válce se jeho hry zakazovaly i v zemích Jugoslávie. Uvedení Bílé nemoci znemožnila negativní postava maršála, protože jsme měli maršála Tita. Dnes se ale hodně v našich divadlech uvádí adaptace fejetonu Jak se dělá divadlo. Profesor Vostrý na DAMU byl překvapený, když viděl soupis čapkovských inscenací v jugoslávských divadlech a že třeba nějaká hra se hrála inscenovala osmdesátkrát v různých divadlech během 50. až 70. let.

Byl Čapek za svého života v Jugoslávii na uvedení nějaké své hry?

Našel jsem článek, že navštívil Sarajevo, aby viděl inscenaci Matky. Pátral jsem po tom, ale asi to nebyla pravda, protože předtím bohužel zemřel. Asi svou návštěvu jen slíbil. Jeden z posledních dopisů, které v roce 1938 před smrtí dostal, byla žádost představitelky Matky ze Sarajeva o podpis. Ale jeho rodiče jezdili na Jadran na dovolenou, své děti však na tu dobu dávali k hronovské babičce.

Jste i překladatelem čapkových textů?

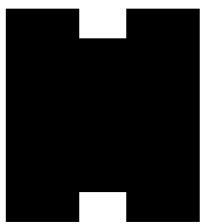
Ano, s kolegyní Adisou Zuberović jsme přeložili všech osm her, protože třeba existoval jen překlad R.U.R. z angličtiny.

Počkejte, do srbštiny, chorvatštiny a bosenštiny se překládalo až překlad překladu?

Ano. R.U.R. Čapka proslavilo, ale přineslo mu i hodně neštěstí. Hodně států překládalo z angličtiny, nejen my. Třeba i Rusové i z němčiny. A Alexej Tolstoj Čapkovy hry ukradl, napsal svou hru Bunt Mašina, která byla dokonce přeložena do češtiny. Národní divadlo v Brně ji chtělo uvést, ale zasáhla Olga Scheinpflugová a nakonec se hra nehrála. Anglický překladatel R.U.R. mu hru taky ukradl.

Martin Rumler

Vše stojí a padá s fantazií tvůrců

Rozhovor s režisérem inscenace Dobrý proti severáku Martinem Vokounem

Martine, jak se dají dramatizovat e-maily?

Dramatizaci románu v e-mailech udělal sám autor Daniel Glattauer s Ulrikou Zemme, což byla rakouská režisérka a dramaturgyně. Souvisí to samozřejmě s tím, jak se to pak dělá na divadle. Dost jsme o tom diskutovali a je to těžké. Herci nevedou dialog, je to psaná konverzace. Ale nás bavilo objevovat cesty, kterými předlohu převést na jeviště, přijít na to, co s ní, aby to nebylo nudné a statické. Vyrobili jsme si vnitřní svět postav, kde se oba poměrně suverénně pohybují, ale vlastně se nikdy nesetkají, nehrají spolu. Což bylo i pro herce dost netypické, většinou se chce po hercích, aby partnerili. Tady měli naopak zakázáno se na sebe dívat a mluvit na sebe konkrétně. Každopádně to byla výzva a zajímavá zkušenost pro nás všechny.

Povedlo se autorům podle tebe najít klíč k převodu předlohy do dramatického textu?

Myslím, že ano. Četli jsme i ten román a Glattauer a Zemme velmi citlivě osekali příběh na základní kostru. V románu je spousta vedlejších linek, vedlejších postav, o kterých se mluví, kdežto tady zůstávají jen jeho přítelkyně a její manžel a děti. Opouštíme všechny kamarádky, přátele, které se v románu řeší. A i dějově je to zjednodušené, což je pro divadlo dobře, jinak by představení mělo čtyři hodiny a bylo by neuvěřitelně rozvleklé.

Co tě na příběhu Emmi a Lea tak zaujalo?

To mělo hezkou anabázi. S dramaturgyní Kristýnou Čapkovou jsme kdysi dávno narazili na ten román, ale to ještě neexistovala dramatizace. Oba dva jsme se do románu zamilovali a říkali si, že by byl super na divadle. A řešili jsme, co s tím a kam s tím, neuvažovali jsme, že by se to hrálo v naší 3D Company. Měli jsme to dělat jinak, kde se to nakonec z provozních a autorsko-právních důvodů neuskutečnilo. Dva roky na to nám spadl do klína text dramatizace a šli jsme do toho. Anička s Danem byli pro nás ideální interpreti už pro tu první verzi. A vybrali jsme si to proto, že je to neuvěřitelně aktuální a tím nemyslím, že je to v e-mailech. Je to aktuální tím, co ti dva lidi řeší. Aktuální strachem z intimity, z otevření se citům. Divák se v tom může najít a nemusí to nutně znamenat, že prožil virtuální román. Každý se může najít v tom, jaké je někoho milovat a najít k němu cestu.

E-maily jsou pro tebe jen okolnost?

Ano. Hlavní je pro mě vztah postav a to, jak k sobě udělají jeden krok a dva kroky od sebe a jak se bojí.

Glattauer napsal i pokračování Každá sedmá vlna. Existuje i dramatizace a lákala by tě?

Je to velké téma a dost lidí se nás ptá. Pokračování jsme četli a zatím jsme se shodli na tom, že ho dělat nechceme. Druhý díl vznikl poté, co se ze Severáku stal bestseller. I na nás chodí diváci, kteří to znají a mají to jako kultovní román. Fanoušci na Glattauera tak dlouho tlačili, že chtějí pokračování a chtějí, aby to s Leem a Emmi dopadlo dobře, až podlehl a pokračování napsal. A dopadne to s nimi dobře. Já jako životní skeptik si myslím, že v životě málokdy končí příběhy happyendem a dvojce nevěřím. Je zbanalizovaná a sladká. Navíc je princip už prozrazený z prvního dílu. Doufám, že nepodlehne jako Glattauer.

Čím může vaše inscenace inspirovat amatérské divadelníky?

Dvěma věcmi. Kterak pracovat a jak převést nedramatický text na jeviště a inscenovat ho. Protože v textu této dramatizace nejsou scénické poznámky, co a jak dělat, jak má vypadat scéna a podobně. Vše stojí a padá s fantazií tvůrců. Druhou věcí je inspirace herecká, protože herci nemají napsané konkrétní situace a o to víc musí být invenční, aby udrželi pozornost diváka. Divák ať posoudí, zda se to podařilo.

Martin Rumler

Herecký výkon představitelka Emmi mne dostal. E-mailovou adresu rád poskytnu.

Michal, Praha

Geniální. Ze všech věcí, které bych mohl pochválit, chci vyzdvihnout vědomou volbu pozvolného tempa, které úžasně funguje (a musí být pekelně těžké udělat ho dobře)

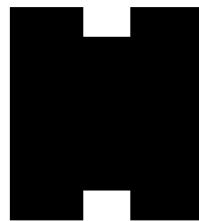
Jirka, Brno

Velice pěkné a nenucené budování napětí. A efektivně využitá minimalistická scénografie. A nevyzdvihneme ještě text a jeho interpretaci

Verča, Praha + Bára, Litoměřic

okouzující
omyl setkání
vtipné
dojemné
lásky
e-mailů strach
současnost
strhující
přečíst herectví

Recenze

Pro a proti Severáku!

Inscenace *Dobry proti severaku* pražské divadelní společnosti 3D byla na letošním Jiráskově Hronově uvedena v dramaturgické programové linii tzv. inspirativních představení. Své dnešní zamyšlení nad ní jsem se po zralé úvaze rozhodl strukturovat jako v rámci možností stručný a výstižný sumář důvodů, proč se tak mohlo stát. V druhé části článku se pak pokusím toto rozhodnutí programové rady festivalu rozporovat.

Připravte se, jedem:

Obhajoba

1. **Dramaturgická progres** – I v místních končinách nesmírně populární epistolární román Daniela Glattauera disponuje v dramatinaci Ulrike Zemmeové neokázalou intimní divadelností, jež je nanejvýš vhodná pro komorní prostory. Autoři v rámci oživení klasického žánru moderními principy navíc zvolili identický princip jako tvůrci filmu *Láska přes internet* (*You've Got Mail*, USA, 1998, režie: Nora Ephron), kdy ručně psané dopisy nahradili elektronickou poštou. *Dobry proti severaku* tak může sloužit jako inspirativní dramaturgická volba pro soubory, jež ve své umělecké tvorbě inklinují k tzv. ušlechtilému bulváru, který traktuje širokospektrálně společensky atraktivní témata s vytříbeným vkusem, a estetikou noblesou, bez nežádoucí přítomnosti brutálních, či jinak nepřijemných scén.
2. **Divácká obliba** – Ano, i vyprodanými sály jest Jiráskův Hronov živ. Díky obří fanouškovské základně původní literární předlohy je titul zaručenou jistotou vysoké návštěvnosti, a české premiérové uvedení, jež patří právě společnosti 3D, následovala podobně úspěšná inscenace zlínská, která ve výřtu tuzemských scénických adaptací zcela jistě nebude poslední. Hronovské hostování určitě nakopne mnohé z přítomných dramaturgů k úvaze nad inscenováním příběhu takřka archetypálního, jenž můžeme žánrově zařadit do kategorie hořké romantické komedie.
3. **Lekce z jevištní řeči** – Oba profesionálové jsou velmi zdatní rétoři a jejich práce s mateřským jazykem je příkladná. V tomto ohledu nemám výhrad.

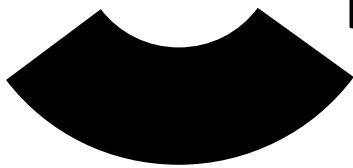
4. **Komorní herecké obsazení** – Dobry proti severaku nabízí náročnou výzvu pro herce a herečku středního věku, jež důkladně prověří jejich tvůrčí schopnosti v nesnadné disciplíně dvou navzájem propojených monodramat.
5. **Provozní nenáročnost** – Inscenace je svým jednoduchým řešením, jež s grácií sobě vlastní navrhla Agnieszka Pátá Oldak, bez větších problémů přenositelná v podstatě kamkoli.

Obžaloba

1. **Dramaturgická vágnost** – Dramaturgie inscenace bohužel zcela rezignovala na komplexní provázanost motivací postav k ústřednímu online vztahu, a závažně tak přispěla k nepatřičné deformaci postav směrem k jednorozměrným karikaturám.
2. **Režijní nedůslednost** – Režie Martina Vokouna bohužel velmi brzy rozcupovala omezení, přímo vycházející z charakteru předlohy, zrušila pro drama naprosto klíčovou izolaci postav, a zacházela s textem jako rutinní společenskou komedií – včetně řady velmi povrchních mizanscén.
3. **Herecká nevyrovnanost** – Zatímco Anna Fixová je v roli Emmi přirozeně působivá v obou dominantních výrazových polohách, tedy jako sarkastická preciózka z vyšší společnosti, i coby nalomená žviální alkoholička s pofiderní úrovní reflexů manželských, mateřských i mileneckých, Leo v podání Daniela Bambase působí jako tendenční jednostrunná skica snůšky monotónních intonací a neobratně artikulovaných banalit. Především v důsledku jeho nemohoucnosti vztah Emmi a Lea v inscenaci negraduje, ale potácí se v kruzích a velmi rychle nudí.
4. **Neaktuálnost** – Inscenace není sice tak provozně prastará, jako nedávno uvedený Evžen Oněgin, svou premiéru si ale už také odbyla docela dávno. Nemohla by dramaturgie festivalu napříště uvést přece jen aktuálnější kusy?

Inscenaci *Dobry proti severaku* bohužel vnímám jako příklad divadelního projektu, který zůstal své literární předloze leccos dlužen, a tak přináší inspiraci spíše negativní. Pletu se já, nebo freneticky tleskající publikum? Příště prosím lepší chléb a hry!

Petr KlariN Klár

Pastorkyňa není jen povídání a povídání

Rozhovor s režisérem inscenace Jaroslavem Kodešem

Jak dlouho působíte u tohoto souboru?

Jen na tuto inscenaci. Poprosili mě, jestli bych jim nepomohl udělat nějakou, jak oni říkají, večerku. Jinak hráli především pohádky, to je jejich repertoár.

A výběr titulu byl na vás?

Ano, nechali mi volnou ruku.

Její Pastorkyňa je inscenace, která vznikla u příležitosti 60. výročí založení Divadla Máj Praha. Proč jste zvolili právě ji?

Já si myslím, že naše česká klasika, ale i novější tvorba, nemá příliš mnoho vynikajících nebo dobrých her. Pastorkyňa patří k tomu špičkovému, co za ta léta bylo v Čechách napsáno. Takových her opravdu mnoho není.

Proč si to myslíte? V čem je její výjimečnost?

Příběh je velmi silný, je stále aktuální, pokud se na něj dokážete podívat jinýma očima. Má výborně napsané figury. A hlavně... je to o něčem. Není to jen povídání a povídání.

Která z postav vás nejvíc zaujala?

O každé postavě, především o hlavní čtveřici, jsme si povídali. Nemůžu říct, že bych nějakou miloval víc. Většinou se ta hra hraje o Kostelničku a náš záměr byl víc do popředí posunout Jenůfu. Koncepce byla dělaná tak, aby se Jenůfa stávala hlavní postavou. Chtěli jsme se podívat i na dvě hlavní mužské postavy. Jsou to vlastně všichni sobci, kteří chtějí to své, a Jenůfa mezi tím lítá. Vždycky se hraje, že Števa je zloduch – tak jsme se snažili toho jeho „zlodušství“

ubrat, aby byl spíš jen slaboch, který si se světem kolem sebe neumí poradit a nedokáže se zachovat jako chlap. Laco se zas hraje vždy jako milovník, který jen Jenůfu miluje, tak ho trochu děláme jako násilníka. Maličko ty figury posouváme. Šlo nám o to, nedělat postavy černobíle. To se týká právě hlavně chlapů. Kostelničky ne – to je úžasná figura. V závěru jsme chtěli podpořit téma fanatismu, lásky. Pokud se láska přežene do fanatického radikálního postoje, není to dobře.

Pracujete často s tak rozsáhlými soubory, nebo se věnujete i komornějším projektům?

Když mě zaujme téma, tak i komorní. Nejsem ten typ, co by dělal jen velké hry. Ale vzhledem k zmíněnému výročí byla snaha, aby si ze souboru zahrálo co nejvíc lidí.

V souboru je velká věková diverzita.

Ano. Ale já pracuji většinou s vícegeneračními soubory, takže to pro mě nebylo nic nového. To spíše s jednogeneračními se setkávám zřídka.

Vít Malota

režisér
vzduch
Kostelnička
folklor
činohra
dynamické
silné
sílajizvanebylahrozná
příjemné libilo
pěknévýborné
dlouhé
únavá
skvělé

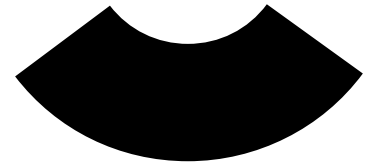

Recenze

Jejich Pastorkyňa

Hra Gabriely Preissovej *Její pastorkyňa* patrí jednoznačne medzi klenoty českého realizmu. A s potešením som očakával aj jej uvedenie na Jiráskovom Hronove. Dej sa odohráva v 19. storočí v prostredí moravskej dediny, kde vtedajšia spoločnosť len veľmi tvrdo nahliadala na nemanželské dieťa. To sa stáva osudným kostolníčke Petrone Buryjovej a jej pastorkyni Jenůfe, ktorej nemanželskej dieťa a snaha kostolníčky za každú cenu udržať morálnu nepoškvrnenosť Jenůfy, ich privádzajú do tragédie. Dnes to síce znie skôr ako klišé z klasickej literatúry (alebo problém nám prinajmenšom veľmi vzdialený), ale príbeh o ľudskej povahe a jej zlyhaniach je nadčasový.

O akcentovanie ústrednej témy sa pokúsil režisér Jaroslav Kodeš a súbor Divadla Máj Praha. Minimálne ho naznačuje vo svojej anotácii k predstaveniu. Problém však vidím v tom, že premostenie s dnešnou dobou sa udialo iba v anotácii a vo výslednej inscenácii ho nenachádzame. Jednou z hlavných príčin je dramaturgická (ne)konceptia, ktorá slepo nasleduje literárnu predlohu a nesnaží sa z nej vyextrahovať esenciu príbehu cez tragédiu hlavných postáv. Takouto bola aj režijná koncepcia, ktorá sa vzdala práce so symbolom, s divadelným obrazom a poetikou, ktorú v sebe *Její pastorkyňa* každopádne má. Celá "ťarcha" inscenácia tak ostáva na ramenách protagonistov, ktorým základný javiskový aranžmán skôr viac ubližoval ako pomáhal. Nebyť výrazného hereckého interpretačného prínosu Marie Weigrichtovej, celá inscenácia by sa rozsypala v svojich základoch. Jej Kostelníčka vzbudzovala vlnu sympatie ba až pochopenie jej hriechov. Svoju hereckú silu prejavila aj v scéne so Števou, kde sa ho snažila presvedčiť, aby prijal svoje dieťa. Svojou emotívnou interpretáciou vniesla do situácie hĺbku. Preto sa sám seba pýtam, či nadšený aplauz publika nepatrí viac Marii Weigrichtovej a samotnej Gabriele Preissovej za jej strhujúcu dramatickú hru.

Pěkná scéna, jasný režijní záměr a ty chyby, čert je vem. A Kostelníčka čněla nad výkony ostatních herců jako Everest nad Malými Karpaty...

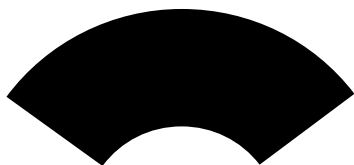
Michal, Praha

Režisér síce pracuje s obrovským ansámblom, ale sústredený ostáva iba na hlavné postavy a samotný zbor je tak iba nutným doplnkom scény a len veľmi ťažko sa v ňom divákovi hľadá opovrhujúci dav, ktorý princípom väčšiny surovo určuje čo morálne je a čo nie. A práve v tomto kolektívnom hrdinovi je ukotvená aktuálnosť *Její pastorkyne*, ktorá nemusí byť len patetickým náhľadom do dôb minulých. Veď práve v dnešných dňoch zažívame to isté, len okolnosti a obeť morálnych úzusov väčšiny sa zmenili. Ľudská povaha ostáva však tá istá.

Rád by som sa pozastavil pri hudobnej dramaturgii, ktorú považujem za veľké pozitívum inscenácie. Vhodným hudobným výberom (najmä sólovej skladby Jenůfy) sa do niektorých scén, síce ťarchavo, dostávalo poetično, ktoré cez schopnosť hudby niest emóciu, zaostrovalo na detail. Kontrastom k citlivosti tohto hudobného výrezu však boli zborové scény, kde princípom "spieva celá dedina" došlo k narušeniu potenciálnej poetiky hudobného obrazu. Nevyužitý ostal aj potenciál množstva hlasov rôzneho veku a farby, ale aj rôznorodosť hudobných nástrojov.

Oceňujem a vážim si však odvahu súboru a režiséra pustiť sa do tak náročnej inscenačnej predlohy akou je *Její pastorkyně*. Priniesť na javisko klasické dielo je neľahká disciplína, v ktorej ostávajú porazené aj mnohé profesionálne divadelné súbory, čoho sme už na tohtoročnom Jiráskovom Hronove boli svedkom. Pevne však verím, že táto nesmierne vzácna divadelná prehliadka neostane ani v budúcnosti ochudobnená o diela klasikov dramatickej literatúry.

Ján Hyža

Na horko jsme trénovali už doma

Rozhovor s vedoucím souboru Stinné stránky ZUŠ F. L. Gassmana v Mostě Pavlem Skálou

Proč jste se rozhodli právě pro Macourka?

Vždycky, když se chystám s žáky na něco nového, probíráme různé styly a žánry. Tak jsme se dostali i k Macourkovu textu. A děcka v září přišla se dvěma tématy, která bychom mohli dělat. Jedním z nich bylo autorské divadlo a druhým právě Macourek. Hlasování dopadlo čtyři ku třem pro Macourka. Já osobně jsem hlasoval proti Macourkovi.

Proč?

Už nevím přesně. Možná proto, že je to velká kláda a my možná ještě nejsme tak daleko. Ale nakonec se mi na představení pracovalo vlastně velmi dobře. Když už se něco rozhodne, tak se neohlížím za sebe, jdu dopředu.

Asi není příliš obvyklé, aby ZUŠ dělala absurdní drama...

Obvyklé to asi není, ale už jsem viděl řadu takových představení. Kdysi jsem zkoušel s jinou třídou Plešatou zpěvačku, ale hráli jsme ji jen dvakrát, protože se mi děti rozprchly po vysokých školách. Je to tedy druhý absurdní dramatický text, ale první, se kterým jezdíme.

Přijde mi, že pro herce není úplně snadné zapamatovat si text z toho důvodu, že slova ne vždy odpovídají dané situaci.

Myslím, si že text dává smysl. A situace jsou jasné, takže když jdou herci po situaci, není to takový problém.

Hráli jste ve vysokém tempu a rychlém rytmu. Občas jsem si říkal, že byla zapotřebí spíše choreografie než režie.

Když už Vašek Polda může režirovat tanec, proč bych já nedělal choreografii divadla (smích). Ale vážně, nemyslím si, že by se jednalo o choreografii. Představení jsme nazkoušeli poměrně rychle, s běžnou režijní prací.

Občas jsem ve vašem představení zaznamenal přítomnost krutého cynismu. Neměly s tím děti při zkoušení problém?

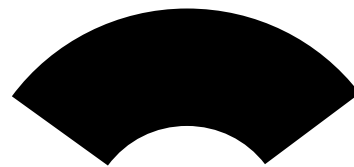
Zkoušeli jsme dva měsíce, ale před tím jsme o hře tři měsíce diskutovali. Vysvětlili jsme si jednotlivé situace. Děcka vycházela ze svých zážitků a ze svých asociací. Dané téma je jasné a děti je velmi dobře cítí. Navíc si myslím, že je všeobjímající. O životě a o čase a o tom, jak jej využíváme.

Není fyzicky namáhavé hrát pět představení za dva dny v nepříliš větraném sále?

V úterý to byl masakr. Když už nic jiného, je to pro děti obrovská zkušenost v tom, že se naučí pracovat s energií tak, aby věděly, jak rozvrhnout síly. U nás v divadelním klubu Školka jsme si zkusili dvě představení a tam také není klimatizace. Takže jsme si ještě před Hronovem vyzkoušeli větší a šílenější vedro. Byli jsme na tedy takovou situaci připraveni. Vedra jsou v Myšárně vždycky a musí se s nimi bojovat. Snad jsme zabojovali.

Honza Švácha

rohlík puf
tempo mazec
rytmus jejdá veselý
skvělý energie Macourek
depka smysl
radost horko hustý

Perfektní tempo, čistota, situace. Takhle jednoduchá hra musí být rychlejší než divák, a to se dařilo. Palec nahoru

Jirka, Brno

Život není peříčko. Soubor Stinné stránky nám to připomněl bez sentimentu, zbytečného rozpitvávání a v raketovém tempu. Bylo to skvělé, díky

Zuzana, Brno

Recenze

Hra na absurdní drama

V nočním čase středech mé modrošedé bulvy oční navštívila lahoda. Pavel Skála se po letech miliskování s autorským divadlem a nejrůznějšími adaptacemi původně nedramatických předloh vrhl na pravidelný text a z hlubin zapomnění vykopal Macourkovu Hru na Zuzanku, kterou nazkoušel se svými svěřenci ze souboru Stinné stránky. Jeden z největších dramaturgických objevů letošního Hronova pak přetavil v energickou, do detailů dotaženou inscenaci, mezi jejíž nesporné přednosti patří strhující tempo a kolektivní výkon bezchybně šlapajícího ansámblu.

Inscenace si vystačí s naprostým scénografickým minimem a civilními kostýmy, u nichž jen decentní změny dynamizují a zpřehledňují časté změny charakterů, provedené bleskurychlým střihem. Soubor naštěstí odolal vábení inscenačních povrchností, nebo násilné aktualizace, a Macourkovu nadčasovou absurdní společenskou alegorii podrobil důsledné komplexní analýze, z jejíhož základu následně vykvetl úspěch jak květ.

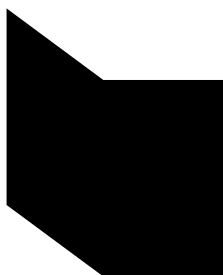
Kolektiv je středobodem Hry na Zuzanku stejně, jako rodina je státu základem. Pavel Skála kočuruje svůj soubor nenápadně, bez nežádoucích ambicí k jevištnímu auto PR, se zřetelným akcentem na celek. Ačkoli pozornost a časté výbuchy smíchu u věkově pestrého publika

vyvolávala především bujará Macourkova hra se slovy, preciznost výstavby dramatických situací si s ní v ničem nezadá, naopak, je jí rovnocenným partnerem. Z jejich ideální symbiózy postupně vyrůstá vizuálně přitažlivá, a ideově průzračně čistá metafora mašinérie lidského života, jejíž přirozenost nehezky jizví dlouhá řada sociálních manipulací, které se tváří jako série dobře míněných rad. Postupně narůstající tísnivost v závěru vyvolává námrazu na usmívajících se rtech.

Poslední reprízu inscenace sice poznamenala znatelná unavenost souboru, jež se negativně podepsala na postupně klesající artikulační přesnosti některých aktérů, a zejména pak na dílčím úpadku temporytmu ve finální třetině, protože ale dobře vím, že podobné penzum repríz během pouhých 48 hodin by nezvládl ani mnohý profesionál, nehodlám za tato snadno obhajitelná pochybení mostecké Stinné stránky nijak dehonestovat.

Hra na Zuzanku si sice svou světovou premiéru odbyla už v roce 1968, ale za půlstoletí vlastní existence neztratila ani gram aktuálnosti či unci jevištní atraktivit. Stinné stránky se jí zmocnily s vervou, po svém, ale naprosto bez dluhů. Tleskám a těším se na další setkávání!

Petr KlariN Klár

show Vikingové
nechutárny
absurdita
zajímavý Ubu-Ubu
podvlíkačky

Recenze

Ubu králem na Islandu

Je zvláštní osvobodivý zážitek vidět Jarryho Krále Ubu inscenovaného divadelníky země, která jemu podobného panovníka pravděpodobně nikdy na svém hradě neměla. Poláci, Rusové – pojmy a národy, které se do francouzského povědomí Alfreda Jarryho dostaly nejspíš z napoleonských válek – mají pro Středoevropana, neřkuli Čecha mnohem časově bližší a konkrétnější konotace. A Otec Ubu je pro nás prostě hovado v čele nějakého sekretariátu nebo úřadu, v jistých obdobích i státu.

Našla jsem v počítači svoji loňskou recenzi, která jen dokládá, jak u nás králi Ubu obvykle rozumíme (a jak do toho šlapeme): „*Král Ubu Divadelního spolku Symposion z Třebechovic pod Orebem ve mně vyvolal přesně to, co vyvolalo první uvedení této hry v Paříži: kdybych to nemusela vidět do konce, protože jsem tu od toho, odešla bych znechucená. Nikoli už hrou, ta mezitím vplula do kánonu klasiky, ale hospodsky uřvaným a sprostým provedením. Hrál se v Jiráskově divadle, základní (bezděčná, ale krutě aktuální) scénografie byla tedy víc než dokonalá, postavy patřičně v kostýmech zahovněné, děje bizarně kruté. Proč mě to tedy štvalo? Asi proto, že pro mě to bylo bez nadhledu, představitel Krále Ubu jen tak štěkal texty do publika, jeho zalíbení a místy údiv nad tím, že „vono to pude“ a že už to jde, byly jen v jedné poloze (u ostatních herců to platí také). Inscenace mi řekla jen tolik, že Král Ubu je hovado, Matka Ubu taky a tyhle stvůry s pomocí patolízalů a vystrašenců hýbou světem. Což o to, ale divadelně nebylo předvedeno nic víc než anotace.*“

A náhle, o rok později, ve stejných portálech Jiráskova divadla vidíme bohatě obsazený tvar, jehož inspirace není ani tak politická, jako karnevalová a která má mnohem blíž k původní studentské recesi z profesora fyziky, která stála u zrodu Krále Ubu v roce 1885. Náhle jsem si vzpomněla na „bezpředmětný humor“,

-12-

Krom těch pár českých jsem nerozuměla ani slovo, ale o to víc jsem se bavila vizuálem. Bylo to skvělé, nabitě energií.

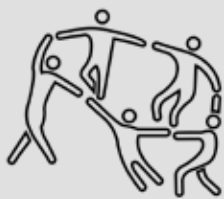
Zuzana, Brno

který proklamovali Voskovec s Werichem, když hráli Vestpocketku. Asi s takovým přístupem hrál Werich svého Ubu v Osvobozeném divadle roku 1928, ve Voskovcově překladu a Honzlově režii. To nám bylo ještě hej.

Islandský soubor využil k jevištnímu blbnutí všechny možné prostředky, živou hudbu, zpěv, tanec, svícení ze skateboardu. Scénografie hýří barvami, hovnicková nepřevládá, i když nechybí. Herci projevili obdivuhodně svobodný vztah k tělu, který vyvrcholil výstupem herečky s odhaleným prsem. Hráli to trochu jako tlustí proti tenkým a hovadství spravedlivě příslušelo oběma. Přes všechnu féeriečnost jevištního mumraje se jim ovšem povedlo několik otřesných okamžiků, při kterých člověku zatrnulo: hned zpočátku ukusování právě Otcem Ubu vytvořeného hovna (na které navázalo v pozdější části rituální posilňování obsahem nočníku před bitvou), a pak, a pro mě nejučinněji, bombardování hajzlpapírem. Ten obraz dlouho nezapomenu a myslím, že přesně tak si napadené národy a obyvatelé jejich měst připadají: jako bombardováni hajzlpapírem.

Islandská inscenace se vůbec nevyhýbala tělesné odpudivosti, a přesto nebyla ani v nejmenším vulgární. Dokonce – a to jsem vnímala jako vanutí svobodného větru ze severské země – působila svobodomyšlně, uvolněně, radostně. Herci šli do hry naplno, ale divák neměl pocit, že mu teď chtějí vytříť zrak nějakou exportní dodávkou. Jen jim, jakkoli v rozhovoru pro Zpravodaj říkají, že momentálně nemají kde hrát, našinec musí závidět ten dostatek volného času a početnou pospolitost, která dokáže inscenaci dovést k takovému rabelaisovskému tanci. Ve kterém, abychom se nemýlili, mezi křepčícími je také Smrt, jen se skrývá v davu.

Alena Zemančíková

Pohyb je cesta

Seminář AP jako AKCE (V) POHYBU (lektor: Jan Hnilička)

Zřejmě zmožen těžkou novinářskou robotou, probudil jsem se ten den v půl sedmé a pln strachu, abych nedorazil na seminář Honzy Hniličky pozdě, jsem na sebe ve spěchu naházet oblečení a přeštil zub. Teprve v redakci jsem si uvědomil, že mám ještě dobrou hodinu času. Nu což. Kafe, sušenku a jde se.

8.59 - Ve třídě již slušně plno.

„Ahoj Honzo, já bych se dneska jenom díval, já totiž...“

„Ani nápad. Na plac!“

A rozhodnutí je učiněno.

Nechci popisovat jednotlivá cvičení, která se stejně musí (ať si kdo chce co chce říká) zažít. Proto nechám spíš promluvit samotného lektora.

Znám tě hlavně jako herce, režiséra a pedagoga. Proč pohybový seminář?

Pro mě je pohyb nejpřirozenější cestou k divadlu. K divadlu, které dělám a které mě zajímá. Je to hlavně proto, že bez těla a pohybu divadlo nefunguje. V jakémkoli formátu. Platí to i u scénického čtení, i tam musí být tělo naladěné a fungovat. Samozřejmě dělám i divadlo pohybové, fyzické. To je to, co mě zajímá nejvíc; práce s tělem, jak tělo funguje, jak rezonuje, jak fungují dvě těla v kontaktu, jak pohyb a fyzická akce dokáží komunikovat.

Pamatuješ si na okamžik, kdy sis uvědomil, že je pro tebe pohyb zásadní složkou divadla?

Spíš než složka bych řekl, že je pro mě pohyb cesta. Myslím si, že to bylo tak před osmnácti lety, kdy jsem se poprvé potkal s Farmou v jeskyni (*Mezinárodní divadelní studio, zaměřené na tvorbu, vývoj a výzkum*

lidského výrazu – pozn. redakce).

Má tvůj seminář nějaký konkrétní cíl, ke kterému směřuje?

Je otázka, co si představit pod konkrétním cílem. A také to je otázka, na kterou záměrně odpovědět nechci. Cíle, které v rámci semináře mám, mají podobu cest a hledání. Jedná se o proces objevování, poznávání, zkoumání toho, co funguje, co s čím je schopné resonovat a komunikovat.

Jako samostatný lektor jsi na Hronově podruhé s několikaletou pauzou. Obměnila se za ty roky nějak náplň tvého semináře?

Tehdejší seminář se, pokud si dobře vzpomínám, jmenoval Tělo mluví první. Byl trochu jinak zaměřený. Víc šlo

o hereckou syntézu. Pracovali jsme i se slovem a propojovali jsme ho s pohybem, fyzickou akcí.

Než stránka skončí a mně dojde místo, chci se svěřit s jedním konkrétním zážitkem. A vy hned po přečtení těchto řádků udělejte to samé. Najděte partnera/partnerku. Každý z vás má za úkol vyplňovat prostor svými nohama okolo nohou protějšku. Zároveň se jimi nesmíte navzájem dotknout. Pohyb je ze začátku opatrný, trhaný, nešikovný. Postupně se odvážíte víc zapojit tělo, kroky, otočky a úhyby se stanou ladnějšími. Budete si blízko. A možná... vznikne tanec.

Vít Malota

Storytelling, aneb o ř

S1 a S2 jako STORYTELLING aneb O ŘEMESLE

Martin Hak sliboval v anotaci na svůj seminář práci s "látkou" všedních životů i s příběhy, které mají literární předlohu. Otrocký překlad slova storytelling je vyprávění příběhu. Je to opravdu takhle jednoduché?

"Nejde jen o vyprávění příběhů. To je jen taková zástěrka. Vedle toho, že se vyprávějí příběhy, se ještě obrazně řečeno chodí na výlety. To je hlavní smysl celé věci. Každý příběh je uzavřený svět, ve kterém se dá krásně pobýt," vysvětluje lektor a dodává, že se s účastníky semináře zhruba v půlce tří denního cyklu zanoří do pohádkového světa. Seminaristé budou pracovat ve čtyřech skupinkách a hledat ty správné dveře, správný obraz, kterým se dá do příběhu vejít. "Vlezeme do příběhu a rozhlížíme se v něm. Vidíme věci, které v něm jsou, třeba i takové, o kterých se v pohádce samotné nepíše. Ten svět je bohatý podobně jako náš a můžeme v něm pobývat, jak dlouho chceme," říká Martin Hak.

Na otázku, zda v semináři navazují na starobylou tradici předávání příběhů z dob, kdy jiná možnost nebyla, odpovídá, že vyprávění příběhů je ohromě staré řemeslo. Jde o soubor dovedností, které se dají naučit a trénovat. Je to zvláštní způsob setkání s příběhem. Dnes se koukáme na televizi nebo čteme knížku anebo chodíme do divadla. Způsobů, jak vnímat příběh, je samozřejmě ještě víc a všechny mají jedno společné: jednosměrný proud informací. "Vyprávění příběhu, tak, jak to chápeme my, je setkání z očí do očí. Obousměrný způsob dorozumívání znamená, že jdeo přinejmenším dvakrát bohatší způsob komunikace. Způsob starý jako lidstvo samo. Touha se dorozumět," objasňuje Martin Hak.

Nabízí se otázka, zda má v současném elektronickém světě, kde existuje nadbytek informací, ústní vyprávění příběhů ještě nějaké opodstatnění. Podle lektora semináře S1/S2 bezpochyby ano. Dokládá to skutečností, že ten, kdo zjistí, o co jde a co vyprávění příběhů umí, většinou dál podobné zážitky vyhledává. "Je to něco, co nám chybí. Situace, kdy někdo sedí naproti a poslouchá, občas položí otázku, pinkne informací nazpátek, hned to pak má jiné obrátky."

S1/S2 je jediný seminář, který má dva cykly. Proč

tomu tak je a dá se za tři dny probrat všechno, co je zapotřebí? "Týden by byl rozhodně lepší. Rozhodli jsme se vyzkoušet po poradě se Simonu Bezouškovou, zda by to šlo takhle. Udělat rychlejší přelet. Smyslem bylo vyhovět lidem, kteří nemohou být na Hronově celou dobu. Tak jsme seminář rozsekli na půl. Něco jsem z loňských a předloňských koncepcí vyhodil, ale pořád jde o dobrý výlet," argumentuje Martin Hak.

A jak probíhají zmíněné tři dny výuky? "První den se seznamujeme, děláme ve skupinách nejrůznější věci, které nám dávají ochutnat to, na čem celé vyprávěčské řemeslo stojí. Jde o pečlivé a citlivé vnímání těch, kdo jsou v prostoru s námi. Férový přístup setkání za nějakým účelem. Hledáme a zkoumáme principy. Mám na to několik vypečených cvičení. Některá jsou vtipná a některá trochu nebezpečná.

Druhý den, když už máme víc vhlédů do toho, co je příběh a jak se mají lidi, když se k němu připojí a jak se má vypravěč, se společně vypravíme do několika příběhů, které dobře známe. Vybral jsem známé pohádky. Ty postupně rozložíme na malé částčky – zjistíme, z čeho se daný příběh vlastně skládá. Příběhy plynou v obrazech a ten, kdo vypráví, může říkat všechno možné. Důležité je, aby ten, co poslouchá, se měl na co koukat. Aby měl v hlavě obrázky. A když máme

emesle vypravěčském

VYPRAVĚČSKÉM (lektor: Martin Hak)

obrazy, tak zjišťujeme, co nám říkají, jak na nás působí. A když jsme hodně rozjetí, přeskočíme ještě o patro výš a z dílčích témat se pokusíme skládat celkový náhled. Bavíme se o různých významných souvislostech. Hledáme takzvané kauzální mosty.

Třetí den vlezeme do jednoho z obrazů, jako bychom vešli k někomu do bytu na návštěvu. Já jako vypravěč vezmu na návštěvu někoho, koho si vyberu. Pracuje se ve dvojicích. V tento moment se osvědčují některé vypravěčské dovednosti, například práce s rukama, způsob střídání různých druhů pohledů či druhů popisů tak, aby se návštěvník cítil hezky a všemu rozuměl.

A nakonec se snažíme tvořit obrazy společně. Když jeden člověk vypráví o tom, kde byl, co viděl a jak to tam vypadalo, není to příliš složité. Když však má vzít na návštěvu například dvanáct lidí, je zapotřebí, aby všichni viděli víceméně podobné věci. To je třeba cvičit docela dlouhou dobu. Společně se snažíme generovat nějaké

prostory, světy, obrazy, zatím bez vývoje, zastavené. Je to docela drsná, náročná mentální práce, popisuje lektor průběh semináře.

Pro lepší pochopení vysvětlovaných jevů jsem jej poprosil o názorný příklad.

“S první skupinou jsme například vytvořili zvláštní hororový obraz. Čtrnáct lidí sedělo v kole a do volného prostoru mezi námi jsme si sázeli nejružnější objekty. Se všemi podrobnostmi, aby všichni věděli, kde jsou, jak jsou orientované, jakou mají barvu a z čeho jsou vyrobené. Dovolili jsme si dokonce porušit normální fyzikální, chemické a biologické zákonitosti našeho světa, takže například vana plná vody neměla špunt a nevytekla. Libůstky, nad kterými se krouť rozum. Surreální obrazy. Když je dobře obhájíte, je všechno v pořádku. Takhle jsme si mezi sebe naskládali několik objektů, pak přibyla nějaká postava a najednou se v našem prostoru začaly dít malé izolované děje. Moucha bzučela kolem lustru. Před námi se vynořil obraz, kdy jakýsi chlap leží ve vaně plné pěny, po noze mu leze stonožka, nad ním je splachovací záchod, které je přivázané k balónku, který je plný helia. Divný obraz. Je ohromné, jak si všichni užívali přidávání věcí tak, aby obraz neporušili a hlavně, aby byl stále viditelný,” říká Martin Hak a dodává na závěr našeho rozhovoru, že vyprávění je úplně obyčejná věc.

“Když si hned na počátku semináře vzpomínáme na to, kdo nám kdy vyprávěl, tak se mluví o babičkách, maminkách, strýčcích a kamarádech v hospodě. Je tedy zřejmé, že se stále jedná o živou část kultury. I když, tato rodinná a kamarádská vyprávění jsou jen malou částí toho, co vypravěč může skutečně dosáhnout,” končí náš rozhovor Martin Hak.

Honza Švácha

Boj Oleha Sencova, náš boj

Ukrajinský režisér a občanský aktivista Oleh Sencov drží již téměř devadesát dní protestní hladovku. Simferopolský rodák, který aktivně vystupoval proti okupaci Krymu, byl zatčen ruskou FSB už v květnu 2014. Na základě nepravdivých obvinění z přípravy teroristických útoků byl nespravedlivě odsouzen, svůj dvacetiletý trest si odpykává v ruské trestanecké kolonii Labytnangi. 16. května 2018 vyhlásil Oleh Sencov časově neomezenou protestní hladovku. Požaduje propuštění všech politických vězňů z Ukrajiny – v ruských nápravných zařízeních se jich nachází šedesát osm. Podle posledních zpráv se jeho zdravotní stav výrazně zhoršil, Sencov trpí anémií, má problémy se srdcem a je téměř neschopen pohybu. Ze svého rozhodnutí ale ustoupit nehodlá.

Je nepochybné, že Sencovův boj, který ruská politická reprezentace přechází okázalým mlčením, se blíží ke konci. Možná bude Oleh Sencov na poslední chvíli propuštěn, možná bude žít s trvalými následky, možná ale za svůj boj zaplatí životem.

Kolektiv semináře DM v průběhu své včerejší akce před odpoledním představením Krále Ubu v Jiráskově divadle položil jednoduchou otázku: Kolik ještě...

Kolik ještě zbývá Olehu Sencovovi dní? Kolik obětí je ještě třeba, aby nás vyvedla ze lhostejnosti vůči otázce porušování lidských práv? Zde nesledujeme pouze politickou kauzu, případ Oleha Sencova je především příběhem ohromné osobní statečnosti. Svou obětí vytváří Sencov lepší svět, svět, ve kterém budeme žít my, on možná ne. V přímém přenosu sledujeme, jak někde celkem nedaleko umírá člověk za principy, které mají patřit k základům naší společnosti. Neodpovídejme Sencovově oběti mlčením. Oleh Sencov hladoví i pro nás.

Petici požadující propuštění Oleha Sencova je možné podepsat zde: <https://bit.ly/2KSUBEI>

Velká vodní bitva

Rekonstrukce fiktivní bitvy, která se ve skutečnosti opravdu stala v neuvěřitelné zemi-nezemi Hronovlandu

Hronovland obýval udatný rod Jiráskovců, kteří po celé své bytí žili v harmonickém opojení kulturou, dokud neuvěřitelnou zemi Hronovland nepostihla šílená, krutá a zničující pohroma katastrofálních horoucích veder. Na dříve mírumilovný kraj padl sluneční svit a všechny poctivé krajany postihl úžeh a úplně jim hráblo. Začali se mezi sebou hádat, měli rozbroje a rozpory o tom, které divadlo je lepší, zda je lepší činohra či alterna. Celý kraj se pod tíhou špatné nálady dostával do ještě větší krize, až se rozdělil na dva tábory. Jejich neshody nakonec vyvrcholily vodoláčnou vodní bitvou. Po dlouhém a urputném boji ledovou vodou došlo k ochlazení horkých hlav, následkem čehož se lidem vrátil zdravý rozum. Oba tábory se začaly mít znovu rády, smířily se a začaly žít znovu pospolu, v lásce k divadlu a harmonii.

Příběh zapomenutého olympionika na divadelních prknech v broumovském klášteře

Proč je činohra dominantní?

Ve všerejší zpravodaji si Víta Zborník posteskl, že činohry je na Hronově moc. Dovolím si polemizovat. Kouzlo spočívá v otázce, co je to „moc“? Programové statistiky jsou sice fajn, ale prakticky k ničemu – pro Vítu je třetina programových míst věnovaná Volyni „moc“, ale proč? Možná je to „akorát“, možná dokonce „málo“. Ze všech možných argumentů si vystačím s jedinou otázkou. Jak velkou část na české amatérské scéně představuje činohra volyňského typu? Jinými slovy, kolik v ČR vznikne za rok činoherních inscenací ve srovnání s jinými žánry amatérského divadla? Statistiky bohužel nemám, ale pocitově hádám, že to bude (mnohem) víc než třetina. Z tohoto pohledu pak volyňské činohry na Hronově nejenže není „moc“. Ona je možná i nedostatečně reprezentovaná!

Jiří Petrů

Jméno Emerich Rath dnes už asi ani mnohým znalcům atletiky nic neříká. Jeho starty v olympijském maratonu v letech 1908 a 1912 jsou téměř zapomenuty. Univerzální sportovec Emerich Rath prožil své dětství v Broumově a v domově důchodců ve Stárkově v téměř 80 letech skonal.

Rath byl nejen atlet, ale i mistr Evropy v hokeji za výběr Čech, fotbalista, kanoista, lyžař (zúčastnil se slavného závodu, ve kterém zahynuli Hanč a Vrbata) a boxer. Později se stal propagátorem skautingu a trampingu. Heslem jeho života bylo ono známé „Ve zdravém těle zdravý duch“. V Praze vybudoval první specializovaný obchod se sportovním a tábornickým zbožím na našem území. V době komunismu byl vězněn a poté donucen pracovat v dělnických profesích.

Režisér Petr Lanta objevil v archivu nepatrné zprávy o jeho osobnosti. Mistr sportu ho tak zaujal, že si nechal přeložit další informace z německých materiálů, neboť Rath byl český Němec. Z útržků vznikla divadelní inscenace „Cesta Emericha Ratha“. Za podpory ministerstva kultury a mecenáše pana Školníka vznikl plán inscenovat tuto hru v novém divadle Dřevník v areálu broumovského kláštera.

Hlavní role byly svěřeny profesionálním hercům z pražských a ostravských divadel, malé role obsadili místní a známí režiséra z řad amatérů. Hudební nastudování bylo svěřeno Janu Matáskovi a muzikantům ZUŠ Turnov a Broumov.

Během dvoutýdenního soustředění vznikla velmi zajímavá inscenace, která v umělecké zkratce mapuje život zapomenutého velikána a snad se jí daří jeho osobnost oživit pro současníky. Po sto letech tedy opět vybíhá Emerich na závodní dráhu, i když to není za stadionu, ale na jevišti. Premiéra proběhla v transu atletickém v červenci a inscenace se bude opakovat ještě 9. a 10. září v Broumově a pokud bude zájem, inscenátoři ji rádi představí i v jiných městech.

Pro milovníky divadla má určitě význam toto dílko vidět. Ti, kteří znají režiséra Petra Lantu z jeho působení na Jiráskově Hronově budou určitě potěšeni, neboť z jeho poetiky divadla Dr. Krásky inscenace částečně vychází.

V hlavních rolích hrají: Martin Legerski, Krištof Nohýnek, Gabriela Pyšná, Zdeňka Brychtová a Petr Haken. Univerzální minimalistická scéna je dílem studenta scénografie pražské DAMU Petra Vaňka. Na scénáři režisér spolupracoval s Terezou Vereckou a Pavlou Nohýnkovou.

Sponzoři 88. Jiráskova Hronova

Generální partner festivalu

Wikov MGI a.s.

Sponzoři festivalu:

Eurovia CS, a.s.

DEMP-HOLDING s.r.o.

Marius Pedersen, a.s.

STRABAG a.s.

Coroll s.r.o.

MATEX HK, s.r.o.

Petr Maršálek, provádění staveb, Náchod

Office Space Trutnov s.r.o.

Saar Gummi Czech s.r.o.

MADOS MT s.r.o.

SOVIS CZ, a.s.

Trelleborg Sealing Solutions Czech s.r.o.

TSR Czech Republic s.r.o.

Vodovody a kanalizace Náchod, a.s.

Kafekára

Internet2 s.r.o.

DLNK s.r.o.

INS spol. s r. o.

Hašpl a.s.

PRIMÁTOR a.s.

VEBA, textilní závody a.s.

Ráj piva Hronov s.r.o.

Pekařství „U Zvonu“ Náchod

BEZEDOS s.r.o.

Mediální partneři:

Youradio

Český rozhlas Hradec Králové

Informuji.cz

Náchodský SWING

KRÁTCE

Neformálně s vedením JH

Chcete se na něco z očí do očí zeptat starostky Hronova Hany Nedvědové nebo programového šéfa přehlídky Jana Julínka? Přijďte na neformální setkání, které proběhne **dnes od 14:30 do 15:30** na travnatém prostranství mezi Sállem Josefa Čapka a Jiráskovým divadlem.

Hledá se kostým

Dnes 4. 8. 2018 zanechali herci omylem kostým na lavičce před Sállem Josefa Čapka. Bohužel po jejich návratu byl už pryč. Herci prosí o jeho navrácení. Pokud jste kostým našli, můžete jej vrátit ve festivalovém nebo turistickém informačním centru.

Divadlo na jednu noc

Přijďte k nám na Divadlo na jednu noc. Zveme divadelní soubory, jejich torza, i na souborech nezávislé skupinky divadelníků. KDE: V prostorách Střední pedagogické školy v Krnově. KDY: Víkend 14–16. 9. 2018. CO: V pátek v podvečer obdržíte téma a za 24 hodin tvoření si vzájemně inscenace (10–30minutové) předvedeme. Sobotní večer bude vyplněn debatou s odborníky a živou hudbou. Registrovat se do 24. 8. můžete na www.dn1n.cerviven.cz. Těší se na Vás divadelní spolčení Červiven.

Omluva

Píseň Hronove, Hronove v pátek 3. 8. na schodech Jiráskova divadla zpíval Pavel Zuzek, nikoli Rostislav Hejcman, jak jsme uvedli v minulém čísle. Za nepřesnost se omlouváme.

Kde se v Hronově „zchladit“

Drťí vás strach z předpovědi počasí ? Vedrem nemůžete spát? Potřebujete zchladit? Pak pro vás je tato rubrika!

(Humor nezaručen)

Mrázek

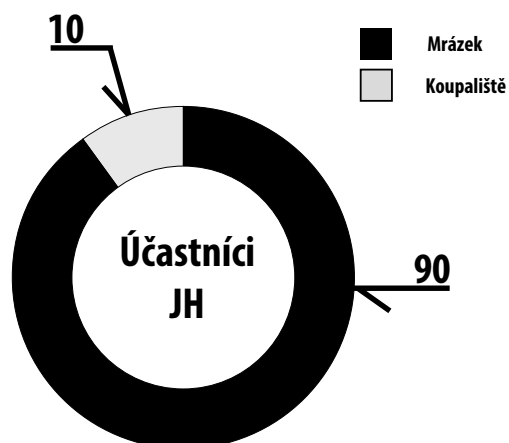

Jiráskovo koupaliště
Náchod

Přibývá útoků na mou rubriku, že se jedná pouze o bulvární sloupek, který žije z lidské nízkosti a touhy vidět odhalená ženská těla. Kritiku razantně odmítám. Rubrika má edukativní charakter. Abych toto potvrdil, následující díly budou podloženy pouze nezpochybnitelnými tvrdými daty.

Dnes jsem sbíral údaje mezi účastníky Jiráskova Hronova. Ptal jsem se na jejich preference, zda by dnes upřednostnili nudné Jiráskovo koupaliště v Náchodě, nebo zábavného Mrázka (viz. výše). Výsledky hovoří jednoznačně pro Mrázka.

Mrázek vs. Jiráskovo koupaliště, Náchod (v %)

Shakesbeer: Maryša

Britský divadelní pivovar plánuje expanzi i k nám, a my vám proto představujeme ty nejzajímavější pivní speciály, které nabízí. Jelikož se chystaná expanze blíží, rozhodli se majitelé vyukovat s něčím typicky českým. Tak logicky použili jako námět drama z moravské vesnice. Značka se distribuuje s heslem: *Jiného už se nenapiješ!*

Druh:

Nakvašená 18°

Barva:

Pivo bledé jako smrt

Vůně:

Taká ztuchlá, nebo co...

Chuť a říz:

Zažátek je erupcí chuti a radosti. Pivo je hravé, sladké, ale přesto rázné a přesně stanoví hranice, kam až můžete jako konzument zajít. Později se chuť vytráží a zůstává pachutí praženého ječmene s mírnými kávovými odstíny.

Dárek:

Čagan a 100% arabica (od žida)

Vít Malota

Velká detektivní soutěž u příležitosti 100. výročí založení republiky

ODHALENÍ:

Tento e-mail jsme v souvislosti se včerejší informací o odhalení (viz. č. 5) dostali dnes do tiskového oddělení našeho investigativního útvaru:

“Vážený teatromomisaři Švácho,

Košková je zcela nevinná. V kritickém momentu těsně před vypršením časového limitu selhalo mé technické vybavení, proto jsem požádala Koškovou o součinnost. Bylo mi vyhověno, ale tentokrát nastal problém s nefunkčností internetového připojení. V dramatickém momentu jsem maximalizovala snahu opravit své technické vybavení, což se podařilo. O minutu později odešel samovolně i původně odeslaný e-mail od Koškovy. Naše snaha byla motivována pouze dobrým úmyslem a zmatek do situace vnesla zejména panika způsobena časovým presem. Za vzniklé problémy se omlouváme a příště si ten telefon nabiju.” ÚD tuto omluvu akceptuje a přiznává investigativní Fuxové zaslouženou odměnu za dopadení ve výši jednoho rumu dle výběru teatrokomisaře.

Pro informaci o úspěšných detektivech si musí veřejnost počkat do zítřejšího dne. Pachatele v případě Dealer nezatkl ani jeden detektiv...

6. kolo:

Speciální kriminální Útvar pro divadlo (ÚD) vyhláší celohronovské pátrání po nebezpečné

divadelní pachatelce, která je stíhána pro trestný čin zesměšňování hereček. Zmíněná pachatelka využívá svého vzhledu k tomu, aby uvedla do stavu ponížení herečky, které si doposud myslely, že mají šmrnc a dravce a energii. Svým přístupem k životu je ztrapňuje a zároveň vždy poutá řadu mužských pohledů, čímž snižuje šanci ostatního přehlídkového osazenstva ženského pohlaví na úspěch u pohlaví mužského. Na kontě má několik vyvolaných sebevražd.

Podezřelá je zhruba 160 centimetrů vysoká, má krátké blond vlasy ztužené na ježka a má veskrze sympatický vzhled. V kulatém obličejí má přiměřený nosík, modré oči a v uchu vytetovanou rybičku. Podrobnější identikit není k dispozici, protože přes chumel obdivovatelů se policejnímu pozorovateli nepodařilo pro třes ruky zmíněný policejní dokument sestavit. Občas bývá spatřena, jak svůj vzhled doplňuje podnosem s nejrůznějšími dobrotami, aby tak zvýšila svoji atraktivitu pro mužské pokolení.

Na dopadení této pachatelky je vypsána odměna v podobě sklenky rumu dle výběru lovce.

Pozor: Pachatelku je možné zatknout pouze mezi 12.00 a 13.00.

Teatrokomisařka Jíra Švorcová

Pravidla:

Každý den vyjde ve Zpravodaji ne příliš kvalitní fotografie pachatele zločinu proti divadlu. K fotografii bude vždy několik indicií, podle kterých bude možné dotyčnou osobu identifikovat. Detektivové mají za úkol pachatele najít a zatknout v přesně stanovenou dobu (vyloučí se tím možnost zatčení během představení, bude možné způsobit skandál např. na oficiálním jednání či semináři).

Zatčení probíhá tímto způsobem: Detektiv položí pachateli ruku ze zadu na pravé rameno a hlasitě řekne: „Máte právo nevypovídat, ale je vám to prd platné. Jste zatčen!“ Pak si s pachatelem vyfotí selfie, aby měl důkaz o úspěšné akci a pošle snímek do redakce na e-mail jhzpravodaj@gmail.com. Do předmětu své zprávy napíše heslo “DOPADENÍ”.

Pozor: pachatel není nikterak domluven s pořadateli hry a o honu obvykle nic netuší!

V případě justičního omylu se hráč své nevinné oběti druhý den (až bude zveřejněn správný pachatel) omluví a zaplatí pytlík bonbónů nebo panáka Republiky (dle volby obviněného).

První tři úspěšní detektivové budou každý den odměněni a zveřejněni. Celkový vítěz (nejvíc chycených pachatelů) získá v průběhu posledního pátku fotografii redakce a flašku Republiky.

Redakce 88. Jiráskova Hronova 2018:

Redakce: Jana Soprová, Jan Švácha, Vít Malota, Martin Rumler, Petr „Klarin“ Klár (recenze), Ivo Kristián Kubák (recenze), Ivo Mičkal (foto), Martin Kuncl (grafika a zlom), David Slížek (šéfredaktor)

Neprošlo jazykovou korekturou.

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.eu>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com